

Fylkesmannen i Oppland

Oppland Bonde og Småbrukarlag
Industrigata 56, 2619 Lillehammer

Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen
Gausdal kommune, 2651 Østre Gausdal

Deres referanse
Vår referanse 2010/3660-0 433.52 HKL
Saksbehandler Harald Klæbo, tlf. 61 26 60 56
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 04.06.2010

Fellingstillatelse på ulv i deler av Lillehammer, Øyer og Ringebu kommuner

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering av skadeomfang i Ringsaker kommune den 3. juni og en vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsetter å oppholde seg i Øyerområdet, finner Fylkesmannen grunnlag for å tillate skadefelling på en (1) ulv ("Galven2") innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen.

Landbrukskontoret for kommunene Lillehammer, Øyer og Gausdal får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Det vises til søknad fra Landbrukskontoret i Lillehammerregionen sendt pr. e-post den 4. juni 2010, kl. 10.15 og søknad fra Oppland Bonde- og Småbrukarlag innsendt ca. på samme tid. Det søkes om fellingstillatelse på en ulv som er radiomerket. Siste peileplott var nord for Fåberg/Hafjell i Øyer kommune rundt kl 07 på morgenen den 4. juni. Det har også blitt meldt om en synsobservasjon av ulven i dette området. Søknaden ble varslet muntlig av landbrukskontoret i forkant av søknaden.

Fylkesmannen viser også til brev av 3. juni 2010 fra Fylkesmannen i Hedmark, der fellingstillatelse ble iverksatt på det samme radiomerkede individet med varighet fra torsdag 3. juni kl. 10.20 til fredag 11. juni kl 12.00.

Bakgrunn

Det er pr. 4. juni 2010 dokumentert av Statens naturoppsyn at ulv har gjort skader på 21 sauer i Danseråsen beiteområde, Ringsaker kommune i Hedmark fylke. 15 av skadetilfellene var helt ferske på søknadstidspunktet. I følge Fylkesmannen i Hedmark er det i etterkant funnet ytterligere 6 tilfeller.

Den radiomerkede ulven ble natt til 4. juni peilet ca. 2 km nord for Fåberg i nærheten av E6 i Øyer kommune. Rundt kl 07 på morgenen 4. juni ble den peilet i Hafjellområdet.

I søknaden fra landbrukskontoret i Lillehammer-regionen opplyses det at slipping av sau på utmark nå er igangsatt. I det området ulven ble sist peilet er det sluppet ca 100 sau på utmarksbeite. De som skal ha sau på utmarksbeite i fremre del av Øyerfjellet har planlagt å slippe sau i løpet av kommende helg (5.-6. juni). De brukerne som har sau på beite i indre deler, vil avvente værforholdene kommende uke før en vurderer slipp henimot neste helg. Det er ca 7200 sau og lam som slippes på utmarksbeite i Øyer beite- og gjeterlags beiteområde. Det aller meste av dette slippes på østsiden av Gudbrandsdalslågen.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

§ 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene)

Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtaket etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.(...)

Rovviltforskriften § 1 (formål):

"Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter."

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

"(...) Nasjonalt overvåkingsprogram, for rovilt skal gi data om status og utvikling i roviltbestandene, herunder også beskrive det antall ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig."

Rovviltforskriften § 9 (Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling):

"Ved vurdering av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. områdets betydning som beitemark
- b. skadenes omfang og utvikling
- c. potensialet for fremtidige skader
- d. muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Felling skal være rettet mot bestemte individer. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område, tidsrom og antall dyr. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at bestemte typer dyr skal være unntatt, at felling skal foretas av nærmere bestemte personer, metoder for felling og utbetaling av fellingsvederlag og/eller dekning av påløpte utgifter med unntak av lønn mv. i forbindelse med felling. Felling og forsøk på felling i henhold til denne bestemmelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf viltloven § 35."

I henhold til § 9 i forskriften kan Fylkesmannen treffe vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av roviltnemnden, jf. forskriften § 8.

Roviltnemnda i region 3 vedtok i møte den 28. mai en kvote for betingede fellingstillatelser på 3 ulv gjeldende fra 1. juni 2010- 15. februar 2011.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldslovens formålsbestemmelse (§ 1):

"Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur."

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf også prinsippet om geografisk differensiert roviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Fylkesmannen viser til at dette vedtaket blant annet baserer seg på kunnskap om artenes bestandssituasjon. Vi viser til data fra Nasjonalt overvåkingsprogram for rovilt og anser at kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven § 8, er tilstrekkelig ivaretatt. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9. Vi viser også til Roviltnemnda i region 3 sitt vedtak av 28. mai 2010 og DN sitt vedtak av 31. mai 2010 om kvote for betinget skadefelling på bjørn, gaupe, jerv og ulv. Bestemmelsene i §§ 10-12 anses ikke relevante i denne sammenhengen.

Fylkesmannens vurdering

Fellingstillatelsen fra Fylkesmannen i Hedmark ble iverksatt på 15 ferske skadetilfeller forårsaket av ulv ved Danseråsen i Ringsaker kommune den 3. juni. Totalt har en nå funnet 21 skadetilfeller i det området. Fylkesmannen i Hedmark har fått bekreftet ved hjelp av DN-track, at den radiomerkede ulvetispa (Galven 2) var i området på det tidspunktet skadene skjedde. En ulv ble også observert blant sauene på kvelden 2. juni og natt til 3. juni.

Det radiomerkede individet stammer fra Galven-reviret øst i Sverige. Faren til denne ulven er en finsk-russisk innvandrer. Individet er derfor verdifullt i genetisk sammenheng. I vilkårene i DNs brev av 31.5.2010 heter det blant annet:

"3. Genetisk verdifulle individer (Finsk-russiske innvandrere og F1-avkom) skal så vidt mulig tillates å opptre i populasjonen over et slikt tidsrom at de kan forventes å delta i reproduksjon, dvs de skal tillates å etablere seg. Dette forutsetter at etableringen kan skje innenfor den til enhver tid gjeldende politikk, p.t. innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv.

(...)

5. Der genetisk verdifulle individer bærer radiosender eller andre fysiske merker som medfører at de kan identifiseres, skal deres status tillegges vekt ved avgjørelse om felling."

Fylkesmannen har vurdert begge disse punktene spesielt. Individet befinner seg p.t. utenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv og i en sone som ikke har bestandsmål å ivareta for ulv. Det aktuelle området i region 3/Oppland er samtidig et viktig område for beitedyr. I sitt vedtak uttaler Fylkesmannen i Hedmark at de har lagt til grunn en høyere terskel for iverksetting av skadefelling enn i mer ordinære skadesituasjoner, der man ikke er kjent med at individet som har forårsaket skade er et genetisk verdifullt individ. Siden det er så kort tid siden tidspunktet for skadene i Ringsaker, veier dette tungt i vår vurdering i forhold til iverksettelse i det området den nå oppholder seg.

Slik det går fram av søknaden vil det snarlig bli sluppet 7200 sau på utmarksbeite bare i Øyer. Tar vi med nabokommunene vil det i løpet av kommende uke bli sluppet 40-45.000 sau/lam på utmarksbeite. På det nåværende tidspunkt er det få besetninger som er sluppet på beite, men slipp vil skje utover de neste dagene i hele området.

I forhold til § 9 annet ledd punktene b og c anser Fylkesmannen at det totale skadebildet gjort for kort tid siden i Ringsaker som betydelige og at skadepotensialet i det aktuelle området ulven er i nå er høyt. Fylkesmannen vektlegger erfaringene fra tilsvarende andre skadesituasjoner med streifulv, der det ofte har blitt omfattende skader på sau i løpet av kort tid.

Det er tidlig i beitesesongen, og det er verken økonomisk eller praktisk gjennomførbart å iverksette forebyggende tiltak som fysisk skiller ulv og beitedyr over en lengre tidsperiode. Et viktig moment er at det slippes betydelige mengder sau på beite i disse områdene, og at innmarksbeitearealene begynner å bli nedslitte. Fylkesmannen har vurdert andre tiltak som effektivt forhindrer tap av dyr resten av beitesesongen, jf § 9 punkt d. Dette omfatter både tiltak rettet mot ulv og tiltak rettet mot sau. Når det gjelder tiltak rettet mot ulv, er flytting vurdert som lite aktuelt, mens nærheten til andre områder med mye sau på beite gjør at skremming anses lite hensiktsmessig. Vi kan derfor ikke se at det i denne situasjonen er praktisk mulig å gjennomføre andre tiltak enn felling av den aktuelle ulven med hensyn til å effektivt forhindre ytterligere og omfattende skader på sau.

Fylkesmannen finner med bakgrunn i disse vurderingene å kunne gi fellingstillatelse på ulv i deler av Lillehammer, Øyer og Ringebu kommuner.

For en mer effektiv gjennomføring av skadefellingsforsøket kan peileutstyr benyttes for å gjenfinne individet innenfor fellingsområdet. Statens naturoppsyn (SNO) er ansvarlig for peiling i forbindelse med gjennomføring av skadefellingsforsøk.

Konklusjon:

Ut fra en samlet vurdering av skadeomfang i Ringsaker kommune den 3. juni og en vektlegging av potensialet for framtidige skader dersom ulven fortsetter å oppholde seg i Øyerområdet, finner Fylkesmannen å tillate skadefelling på en (1) ulv innenfor et nærmere avgrenset område og tidsrom som framgår av vilkårene for tillatelsen. Landbrukskontoret for kommunene Lillehammer, Øyer og Gausdal får ansvaret for å lede gjennomføringen av fellingsforsøket.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Fellingsområdet er avgrenset til de deler av Lillehammer, Øyer og Ringebu kommune som ligger øst for Gudbrandsdalslågen og sør for Friisvegen i Ringebu.
2. Fellingstillatelsen gjelder felling av 1 ulv i tidsrommet **fredag 4. juni 2010 kl. 10.30 til fredag 11. juni 2010 kl. 1200.**
3. **Det er kun jegere som er oppnevnt av kommunen som kan delta i fellingsforsøket.**
4. Dersom det er aktuelt å ta i bruk peileutstyr for å identifisere og gjenfinne ulven, skal det bes om bistand fra Statens naturoppsyn (SNO). SNO er ansvarlig for peiling av ulven i forbindelse med gjennomføring av skadefellingsforsøket.
5. Deltakere i kommunale fellingslag skal få kompensasjon for gjennomføring av skadefellingsforsøk, jf. MDs brev av 31.5.10 og e-post fra Fylkesmannen i Oppland av 31. mai 2010. Forslag til bestemmelser for kompensasjonsordningen er ikke sendt på høring p.t. Kommunen må sørge for at deltakere i fellingslaget fører timelister og oversikt over antall kjørte kilometer mv.
6. Ulv som blir felt i medhold av denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt dyr eller deler av dyret (inkl. hår, blod) uten nærmere samtykke fra Direktoratet for naturforvaltning. Felt dyr skal så raskt som mulig bringes til Norsk institutt for naturforskning, Trondheim. Hvordan frakt skal finne sted, avklares med Fylkesmannen.
7. Fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet krever dette.
8. Ved felling skal det benyttes våpen og ammunisjon godkjent for storviltjakt, jf. forskrift om utøvelse av jakt og fangst, fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning den 22. mars 2002, jf. § 15 og 16.
9. Felling eller forsøk på felling av ulv skal **umiddelbart** meldes til Fylkesmannen og politiet. Dersom ulv skadeskytes, avgjør Fylkesmannen hvordan videre ettersøk skal gjennomføres. Medlemmene i fellingslaget skal uten godtgjørelse, såfremt annet ikke er avtalt med Fylkesmannen, bistå forvaltningsmyndighet eller politiet i det videre ettersøk. Generelt for ettersøk av gaupe, bjørn, jerv og ulv gjelder bestemmelsen i rovviltforskriften § 17.
10. Fellingslaget skal melde tilbake til Fylkesmannen minimum **en gang pr. døgn** om gjennomføringen av fellingsforsøket. **Dersom fellingslaget får kontakt med ulv, skal Fylkesmannen varsles oftere så vidt det er praktisk gjennomførbart.** Etter kontortid (08.00-15.00) kan De kontakte miljøvernavdelingen via vakttelefonen – tlf. nr. 97737223.
11. Alle medlemmer av det kommunale fellingslaget som deltar i fellingsforsøket skal ha kopi av dette brevet og være kjent med vilkårene for fellingstillatelsen.
12. Fylkesmannen kan til enhver tid endre ett eller flere av vilkårene, eller inndra fellingstillatelsen.

Dersom ulv skadeskytes eller felles, skal det gis melding på vakttelefonen nr 97737223.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften), § 9, jf. §§ 1 og 8. Vedtaket kan innen 3 uker påklages til Direktoratet for naturforvaltning. Eventuell klage sendes til Fylkesmannen.

Sigurd Tremoen e.f
avdelingsdirektør

Harald Klæbo
overingeniør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Rovviltnemndas medlemmer (kun digitalt)
Direktoratet for naturforvaltning (kun digitalt)
Norsk institutt for naturforskning
Lensmannen i Øyer
Gudbrandsdal politidistrikt
SNO Oppland (kun digitalt)
Lokal rovviltskontakt, Eivind Fossum, 2636 ØYER
Oppland Bondelag
Oppland Bonde- og småbrukarlag
Oppland Sau- og geitagslag
Mattilsynet for Hedmark og Oppland
Oppland Jeger- og fiskerforbund,
Naturvernforbundet i Oppland, Storgata 89, Pb 368, 2601 Lillehammer
WWF – Norge, Postboks 6784 St. Olavs plass, 0130 Oslo
Foreningen Våre Rovdyr, Pb 195, 2150 Årnes
Folkeaksjonen for en ny rovviltpolitikk, Pb 40, 7701 Steinkjer
Fellesaksjonen For Ulv, v/Ener Borg, Konvallveien 34, 0875 Oslo
Fylkesmannen i Hedmark